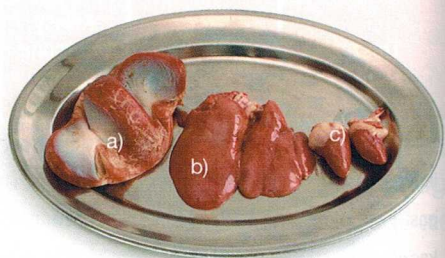

OBRÓBKA WSTĘPNA DROBIU

Drób może być dostarczany do zakładów gastronomicznych w postaci całych tuszek lub elementów (połówka tuszki, ćwiartka przednia i tylna, pierś z kością, noga, udo, podudzie, skrzydło, szyja, pierś bez kości). Drób patroszony oraz porcjowany występuje na rynku w postaci schłodzonej i mrożonej. Do obrotu handlowego przeznacza się także podroby drobiowe (wątroba, żółtek, serce), czyli jadalne narządy wewnętrzne otrzymane po patroszeniu tuszek.

Ryc. 4.7. Podroby drobiowe: a) żółtek, b) wątroba, c) serce

Obróbka wstępna drobiu obejmuje następujące czynności:

1. sprawdzenie pozostałości upierzenia jeśli jest, należy je usunąć;
2. umycie tuszki lub elementu pod bieżącą letnią wodą, odsączenie;
3. z tuszek drobiu prawie zawsze należy odciąć:
  - szyję w pierwszym kręgu szyjnym na wysokości barku,
  - skrzydła w pierwszym stawie (końce),
  - gruczoł kuprowy;
4. formowanie całych tuszek lub ich rozbiór.

- Mięso drobiu może być źródłem salmonelli, dlatego w trakcie przechowywania i obróbki wstępnej nie powinno się stykać z innymi surowcami.
- Podczas obróbki technologicznej należy stosować deski przeznaczone wyłącznie do tego surowca. Po zakończeniu pracy sprzęt i naczynia należy poddać myciu i dezynfekcji w zmywarce.
- Po zakończeniu każdej operacji technologicznej należy myć ręce, a podczas pracy nie dotykać innych surowców i sprzętu.

ROZBIÓR TUSZEK DROBIU

Rozbiór kurcząt na połówki

Kurczęta dzieli się cięciem wzdłuż kręgosłupa i grzebienia mostka.

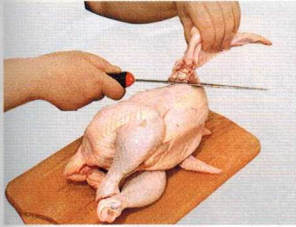
Rozbiór tuszek drobiu z usunięciem kości

Sposób I

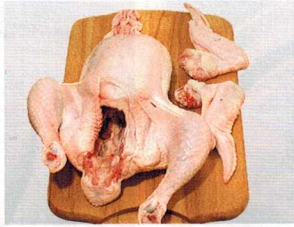
1. Ułożyć tuszkę na desce grzbietem do góry.
2. Przeciąć skórę wzdłuż kręgosłupa od nasady szyi do gruczołu kuprowego.

3. Końcem ostrego noża oddzielić skórę wraz z mięśniami, zaczynając od kości barkowej i obojczyków.
4. Odciąć skrzydła w stawie barkowym i oddzielić mięso od kości.
5. Odciąć uda w stawie biodrowym.
6. Oczyszczyć z mięśni kość udową.
7. Oczyszczyć z mięśni kości podudzia – nacinając skórę dookoła mięśni w miejscu stawu skokowego.
8. Odciągnąć palcami mięśnie piersi od mostka, odciąć ścięgna łączące skórę z mostkiem.

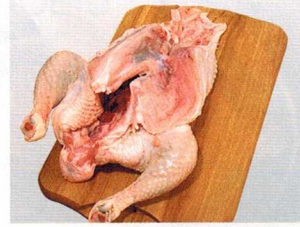
Sposób II

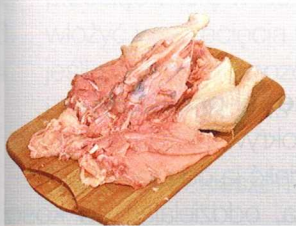
odciąć skrzydła w stawie barkowym

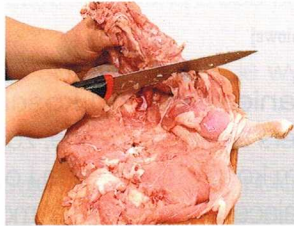
tuszka z odciętymi skrzydłami

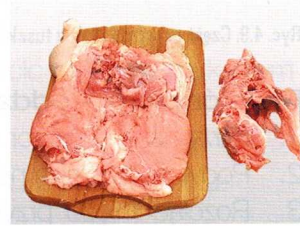
tuszka po przecięciu skóry od szyi do mostka

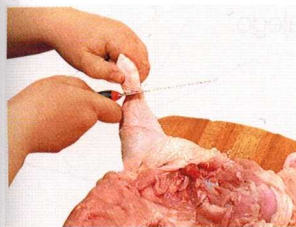
oddzielić mięśnie od kości

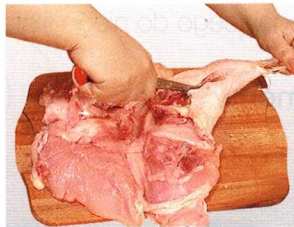
odciąć korpus

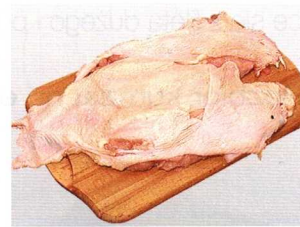
tuszka po odcięciu korpusu

naciąć skórę i ścięgna w stawie skokowym

przeciąć mięśnie ud

tuszka po rozbiórze z usunięciem kości

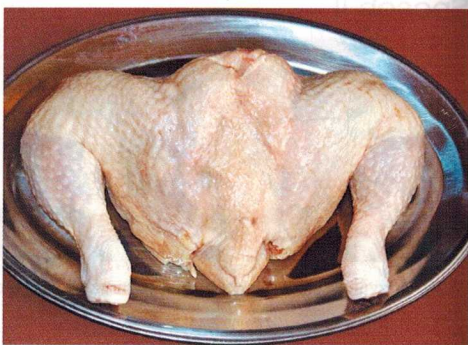
Ryc. 4.8. Sposób II rozbiór tuszek drobiu

Rozbiór z oddzieleniem mięsa tuszki drobiu od kości stosuje się podczas produkcji rolad i galantyn.

Rozbiór tuszki drobiu na część przednią i tylną

1. Tuskę położyć na pierś.
2. Przeciąć kręgosłup na wysokości kręgu piersiowego.
3. Odwrócić tuskę na bok i prowadzić cięcie, odchylając udo, wzdłuż widocznego zakończenia płata mięśni piersiowych do wyrostka środkowego mostka.
4. Wykonać takie samo cięcie z drugiej strony tuszki.

Podczas rozbioru na część przednią i tylną otrzyma się pierś z częścią kręgosłupa oraz kość grzbietową z udami.

Ryc. 4.9. Część przednia i tylna tuszki drobiowej

Rozbiór piersi – oddzielanie mięsa od kości części przedniej

1. Otrzymaną z rozbioru pierś ułożyć na desce, zdjąć okrywającą ją skórę.
2. Podważyć ostrym nożem kość obojczykową i oddzielić ją od piersi.
3. Rozciąć mięso przylegające do grzebienia mostka, oddzielając od kości mostka i żeber oraz pozostawiając przy mięsie kość ramieniową skrzydła.

W wyniku rozbioru piersi z części przedniej uzyskuje się dwa filety, składające się z fileta dużego i przylegającego do niego fileta małego.

Rozbiór kurcząt na elementy

noga

podudzie

skrzydło

Ryc. 4.10. Rozbiór kurczaka na elementy

pierś bez kości

łapki

Ryc. 4.10. Rozbiór kurczaka na elementy c.d.

SPOSOBY FORMOWANIA TUSZEK DROBIU

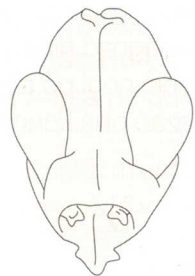
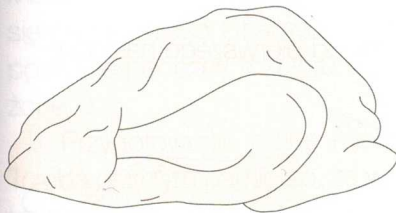
W technice kulinarnej gotowaniu i pieczeniu poddaje się najczęściej całe tuszki drobiu.

Formowanie w kieszeń

W celu uformowania tuszki w kieszeń należy:

1. ułożyć tuszkę grzbietem na desce;
2. przeciąć skórę w dolnej części brzucha z obu stron;
3. włożyć w przecięcia nogi;
4. jeśli przy tuszce pozostają skrzydła, należy je wykręcić w stawie barkowym i założyć na grzbiet.

Składanie w kieszeń stosuje się również do połówek i ćwiartek drobiu.

Ryc. 4.11. Formowanie tuszek w kieszeń

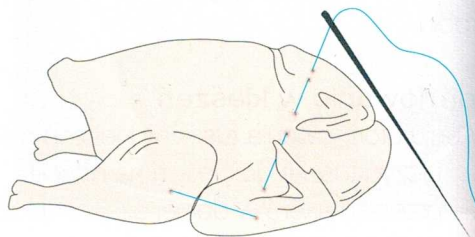
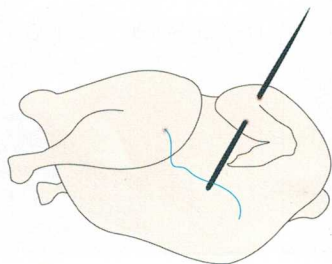
Spinanie jedną nitką

Formowanie tuszki przez spinanie jedną nitką przeprowadza się za pomocą igły i lnianych nici.

Spinanie tuszki jedną nitką przeprowadza się w następujący sposób:

1. ułożyć tuszkę grzbietem na desce;
2. przytrzymać lewą ręką skrzydła i uda, prawą wbić igłę przez środek ud i pod filetową część piersi;
3. przeciągnąć nitkę tak, aby jej koniec wystawał w miejscu wbicia igły;
4. przełożyć igłę z nitką nad grzbietem, zaczepić o skórę szyi i zakryć otwór po wycięciu szyi;
5. przebić jedno skrzydło, część filetową piersi, drugie skrzydło;
6. koniec sznurka związać przy udku.

Spinanie jedną nitką stosuje się do pieczenia tuszek kur, starszych kurczaków, dzikiego ptactwa i czasami indyków.

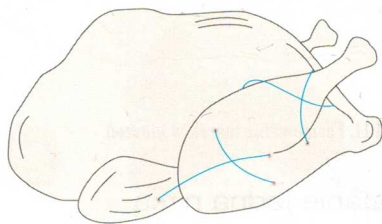
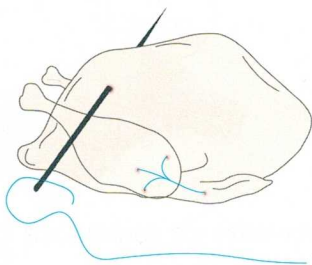

Ryc. 4.12. Spinanie tuszki jedną nitką

Spinanie dwiema nitkami

Jest to sposób uzupełniający spinanie jedną nitką przez spięcie nóg. Po wykonaniu spinania jedną nitką należy:

1. przebić igłą nogi na wysokości 3–4 cm od stawu kolanowego;
2. przeciągnąć nitkę przez mięśnie mostka;
3. przebić nogi po raz drugi, w odległości 3 cm od pierwszego nakłucia;
4. związać oba końce nitki.

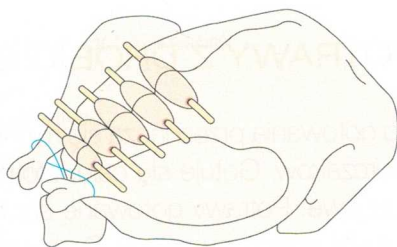
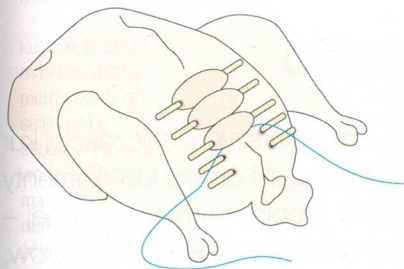
Ryc. 4.13. Spinanie tuszek dwiema nitkami

Formowanie sposobem angielskim

Formowanie drobiu nadziewanego przy użyciu drewnianych szpilek i sznurka.

Formowanie tuszki sposobem angielskim przeprowadza się w następujący sposób:

1. ułożyć na grzbiecie tuszkę z napełnioną jamą brzuszną;
2. wbijać prostopadle, w oba brzożę nacięcia, drewniane szpilki;
3. osznurować wystające końce szpilek, tak aby brzożę ściśle przylegały do siebie – zacząć od mostka;
4. przywiązać nogi do kupra końcami sznurka;
5. założyć skrzydła na grzbiet.

Ryc. 4.14. Formowanie tuszek metodą angielską

MASA MIELONA Z DROBIU

Masę mieloną z drobiu przygotowuje się z drobiu grzebiącego. Przeznacza się na nią mięso z samych piersi lub też z dodatkiem mięsa z ud oraz okrawki powstałe podczas rozbioru tuszek drobiu i porcjowania mięsa na potrawy smażone.

Przygotowując masę mieloną z drobiu, należy oddzielić mięso od kości. Trzeba przy tym pamiętać, że w udach indyka występują grube i twarde ścięgna, które należy usunąć. Mięso oczyszczone z kości miele się dwukrotnie w maszynce, dodając przy drugim mieleniu namoczoną w mleku i lekko odciśniętą bułkę pszenną. Masło przewidziane w recepturze uciera się z żółtkami, a następnie łączy z pozostałymi składnikami. Otrzymaną masę dokładnie się wyrabia, aby uzyskać właściwą strukturę.

Z drobiowej masy mielonej sporządza się: pulpety, kotlety pożarskie i sznycele ministerskie oraz duszone klopsiki i zraziki.

Odmianą mas mielonych jest **knel** z drobiu. Knel sporządza się z mielonego mięsa drobiowego, które przeciera się przez sito lub miksuje i tableruje z dodatkiem kremowej śmietanki. Z masy knelowej sporządza się budynie, pulpety, nadziewa się nią tuszki drobiu, kotlety. Może być również składnikiem galantyn i rolad.